

Čas přípravy
60 minut

Čas realizace
min. 120 minut

Prostor
venku

Roční období
květen–červen

Počet účastníků
10

Věková kategorie
čte/piše

KOČKA – CHODÍM NA VÝLETY

Obecný cíl: Rozvoj těchto kompetencí: k učení, ke komunikaci, sociální a personální, občanská.

Konkrétní cíl: a) Základy orientace – pohybu v terénu po vyznačených cestách;

b) Poznávání okolí bydliště, snaha vzbudit zájem o krásy naší domoviny, ať přírodní, nebo lidmi vytvořené, touhu po poznávání, hrdost a lásku k naší zemi.

Motivace: Touha po dobrodružství a po poznání je dětem v mladším školním věku vlastní, můžeme toho využít při výletech, na kterých děti seznámíme s přírodninami, památkami a turistickým značením v jejich nejbližším okolí.

Legenda: Kočka Čiperka se labužnický protahuje a už má toho lenošení na sluníčku tak akorát dost. „Hej medvěde Medulo, pojďme něco podniknout. To je pravda, já chci s vámi, přidává se ptáček „.....“ . Já jsem zrovna včera letěl nad ..... (místo plánovaného výletu), tam vám bylo krásně! Sova Mudrulka se také přidává: Ano, taky jsem tam byla a viděla jsem tam ..... (zajímavost výletu). Kočka Čiperka se raduje: No to je super! Pojďme na výpravu! Pojďme se tam společně podívat! A co vy, děti, půjdete s námi?“

Potřeby: Kartičky s turistickými značkami, terče s obrázky, tužka, papír, případně stopky, lékárnička.

K tomuto metodickému listu není žádný pracovní list.

Provedení: Promyslet:

CÍL VÝLETU

co a proč? – chceme procvičit, upevnit, naučit, prověřit, ukázat, vyzkoušet;

TRASA

kudy? kam? – Nemusíme jít daleko, pro nejmenší děti nemá být trasa příliš dlouhá, celkově cca 2–4 km (zdolávání kilometrů zde není důležité, hlavní je obsah).

Pro přiblížení je možno použít i hromadnou dopravu – najdeme předem spojení, zjistíme ceny.

OBSAH

co a jak? – konkrétní náplň a motivaci jednotlivých bodů programu

Co všechno budeme dělat? Jaké hry a soutěže hrát? Čím zabavíme děti cestou? Na místě?

Jak a čím jednotlivé činnosti uvedeme? – Jak a co řekneme?

Čím vzbudíme zájem dětí? – Jak činnosti názorně a jednoduše předvedeme?

Umíme jednoduše vysvětlit pravidla?

ČASOVÝ ROZVRH

kolik? jak dlouho? – Budou jednotlivé činnosti trvat – doba přesunů tam i zpět, trvání drobných her, soutěží a odpočinku během cesty, v cíli.

DEN; ČAS A MÍSTO SRAZU; čas a místo NÁVRATU – uvážlivě, s menší rezervou, je třeba je vždy dodržet!

Připravíme POKYNY A INFORMACE.

kdy? kde? co s sebou? – Pro děti: termín a čas, vybavení, oblečení, případně potřebné finance (doprava, drobné občerstvení, pohledy, suvenýr).

Pro rodiče: bude-li vycházka v jiném termínu či delší než běžná schůzka, musejí to vědět; nejlépe písemně v předstihu alespoň 14 dnů předem, potvrdit i účast dítěte.

Oči všude

Vedoucí hry oznámí dětem název určitého stromu nebo jiné rostliny, která se vyskytuje v terénu, kdo ji první po cestě

objeví, získá kartičku — puzzle s částí obrázku nebo jedním slovem zprávy. Po společném složení všech částí budeme vědět, co nás čeká v cíli (památný strom, hrad...) nebo jaký úkol nás čeká cestou.

Obměna: Děti jdou určitý kratší úsek cesty tiše a pozorně s „očima všude“ sledují okolí. Snaží se vše si vyfotografovat do paměti. Potom střídavě popisovat, jaké druhy stromů viděly. Nebo jim vedoucí klade nejrůznější otázky. Za správnou odpověď získají puzzle.

Metodická poznámka: Rozdělíme-li děti do několika skupin, připravíme pro ně barevně odlišené zprávy. Hra bude aktivnější, zapojí se více dětí. Úkoly, které budou následovat, mohou být nejrůznějšího charakteru: připravte si a společně zazpívejte ostatním písničku, poslechněte si, naučte se a řekněte ostatním pověst, zajímavost, která se váže k místu výletu, nasbírejte pro každého účastníka výletu tři maliny apod.

Jdeme na výlet – turistické značky

Cestou si ukazujeme turistické značky, povíme si, jaké barvy mohou mít, co všechno mohou označovat. V mapě si ukážeme trasu naší cesty – jakou „čarou“ je vyznačená? Značky této barvy budeme dnes sledovat.

Můžeme si zahrát jednoduchou hru – kdo jich najde víc? Kdo pozorně sleduje cestu a objeví další značku jako první?

K seznámení s dalšími značkami, které se na naší cestě neobjevily, můžeme použít kartičky, které předem ofotíme, rozstříháme a vybarvíme. Společně si přečteme rozcestník.

Kartičky se značkami:

Turistická značka
Změna směru
Odbočka ke studánce
Odbočka k vrcholu
Odbočka ke zřícenině
Odbočka k významnému místu
Naučná stezka
Vycházkový okruh

Na některé části cesty můžeme rozdělit děti do několika skupinek a jít na doslech od sebe. V menší skupince se lépe vypráví např. o lese, o rostlinách a zvířátkách v něm, o bezpečnosti pobytu v přírodě, o zajímavostech místa, kam jdeme... cesta bude lépe ubíhat. Pokud se k místu našeho výletu váže nějaká pověst nebo lidová tradice, můžeme ji také dětem během cesty vyprávět. Zastavujeme se na zajímavých místech, u pěkných přírodních scénérií a upozorňujeme děti na ně, dáme čas na sběr drobných „trofejí“.

Metodická poznámka: Cestou zařazujeme drobné hry, plníme drobné úkoly, aby cesta lépe ubíhala, děti by neměly pouze „pochodovat“ bez další činnosti. Je vhodné zařazovat i kratší přestávky na odpočinek, případně občerstvení.

Hopsinky

Kdykoli někdo pronese nahlas slovo „Hopsinky“, musí ostatní hned povyskočit tak, aby se na okamžik nedotýkali ani jednou nohou země. Pokyn je nejlépe dát ve chvíli, kdy to druzí nejméně čekají.

Štronzo

Obdobná hra jako předchozí. V okamžiku, kdy kdokoliv vysloví kouzelné slovíčko „Štronzo“, musí ostatní okamžitě znehybnět jako sochy v tom gestu nebo postoji, ve kterém se právě nacházejí. V nehybnosti musí zůstat tak dlouho, než ten, kdo „Štronzo“ zadal, je osvobodí slovem „Portamento“.

Stopovací hra

Můžeme využít jako hru na zpáteční cestu. Jeden z vedoucích jde před ostatními v takové vzdálenosti, aby nebyl spatřen, a značí trasu viditelnými terči (podle věku dětí cca 10 ks). Na nich jsou zakresleny např.: stopy, zvířata, rostliny, uzly, tábornická výzbroj – výstroj, druhy ohnišť, pochodové, topografické značky, apod. Úkolem dětí je najít a zapamatovat si co nejvíce terčů. Po určité době děti zaznamenají (nakreslí), co si zapamatovaly.

Obměna: Můžeme připravit jako závod jednotlivců (dvojic) na místě odpočinku. Hodnotíme zaběhnutý čas a počet zjištěných nebo zapamatovaných terčů. Za nezjištěný terč se připočítává 30–60 sekund.

Metodické poznámky: Použijeme-li hru při pochodu, je vhodné za dětmi terče rovnou sbírat.

Ukončení schůzky: Na shledanou se zvířátka

Kočka Čiperka: „Tak jak se vám na výletě líbilo? Co nejvíc? A jestlipak jste si schovali nějakou upomínku? A jestlipak si pamatujete, přidává se sova Mudrulka, co je toto? (ukazuje kartičku s turistickou značkou). A jakou může mít ještě jinou barvu? A co znamená toto (odbočka k vrcholu, hradu, studánce)? No super!“

„Já jsem moc malej,“ říká mravenec Šikula, „ale pozval jsem si všechny kamarády a pozorně jsme vás sledovali na celém výletě. A musíme teda pochválit ... (konkrétní jména) za ... (konkrétně za co; chování, bezpečnost atd.).“

A víte, že jsme ušli ..... km? No to jsme teda fakt dobrý! Tak ahoj příště!“

Další náměty: Pozorovací běh

V úseku cesty umístí vedoucí hry několik předmětů, které tam nepatří. Skupinky dětí je postupně proběhnou a pak oznámí, co viděly.

Metodická poznámka: Navést děti k domluvě, co kdo bude sledovat. Některé předměty umístíme přímo na cestu, jiné blízko cesty, dál (do 5 metrů), na zem, do výše očí, na strom... každý může sledovat něco.

Tato aktivita přibližuje Ideály Pionýra: Poznání, Příroda, Překonání.

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

V tomto případě dejte prostor nadaným dětem, které mohou cestu zpestřit vyprávěním poznatků o viděných přírodních nebo památkách.

Pozor na děti s oslabeným prostorovým vnímáním – neorientují se na mapách.

Dětem s poruchami sluchové a zrakové paměti veškeré pokyny raději zopakujte zjednodušeně a dejte jim větší časový prostor na zapamatování např. turistických značek (můžete jim během cesty poskytnout jako pomůcku i obrázky či piktogramy).

Únavu kolektivu odbourejte pomocí relaxačních her.

Pozor na:

Před výletem si připomenout chování v přírodě i v silničním provozu. Jmenovitě upozornit na konkrétní možná nebezpečí. Vybereme bezpečnou trasu výletu, místa, která dobře známe. Doporučená délka pro první třídu: 2–4 km, pro druhou nejvíce 6 km. Nepřeceňovat síly dětí, nezapomínat na odpočinek. Doporučujeme další dospělý doprovod. Děti se od nás nevzdalují bez našeho dovolení. Lékárničku s sebou.

Při hrách Štronzo a Hopsinky zdůrazněte, kde tyto povely nejsou vhodné – např. v autobuse... Pokud si chcete být jistí vhodným výběrem místa, stanovte, že povely smí vydávat jen vedoucí.

Moje poznámky:

Moje poznámky: